Melano.hu
A Közép-európaiak magazinja
Published on *Melano.hu* (https://www.melano.hu)

Lengyel származású festő kiállítása látható Újbudán

Létrehozás: 10/16/2023 - 16:04
Szerző: Melano
[1]
Ha valaki ma rákeres Tomasz Piars öt vagy tíz évvel ezelőtti festményeire, talán el sem hinné, hogy ugyanarról a művészről van szó, akinek ma itt láthatjuk a képeit.

A lengyel származású, ám már Budapesten tanult festő régen hiperrealista alakokat vonultatott fel munkáin, akik különféle szürreál szituációkba, hátterekbe kerültek – ma viszont csak a legelvontabb absztrakt formák jöhetnek szóba nála. A két véglet között megtett út jól kirajzolódik munkásságában. A definiálható figurák, konkrét portrék szép lassan kerültek először absztrakt környezetbe, míg egyszer csak a háromszögek és rombuszok mintáiból tudtuk éppen, hogy csak felfedezni a klasszikus szobrok inspirálta női vagy férfi alakokat.

Ez az absztrakcióba hajló folyamat eljutott oda, amit ma itt látunk az Újbuda Galériában. A statikus, minket körülvevő világ ábrázolásából a fizikai tömegeket alkotó rezgések legmélyére hatolhatunk be Piars lencséjén keresztül. E festményeket látva atomok vagy azok részecskéinek tánca jut eszünkbe, legalábbis kezdetben. Kérdés ugyanis, hogy fel lehet-e ezt a művészetet ilyen egyszerű magyarázattal oldani?

A képeken egyedi precizitással látunk megelevenedni valamiféle kvantumvilág szintet, tovább nézve azonban nem tudjuk meghatározni, hogy pontosan milyet? Egyszerre beszélhetnénk kozmikus dimenziók fénytöréseiről, vagy éppen egy mikroszkóp lencséjén keresztül megtekintett biológiai folyamatról. Sejtek osztódása, némely képen bacililusok tánca, vagy épp a szemünk viszkózus folyadékában úszkáló sejtdarabkák egyaránt referenciapontok lehetnek a nézőnek.

***
A minket körül vevő világról napról napra többet tudunk, mégis valahogy napról napra távolabb is kerülünk létünk eredetének megoldásától. A fizikának is például az egyik legnagyobb kihívása az univerzumot építő atomok megismerése. Legtöbbünk képében még mindig a Bohr-féle, általános iskolákban megismert atommodell rajza lebeg előttünk, holott igazából nincs 20 éve se, hogy valóban sikerült az elektronmikroszkópos technológia segítségével képet készíteni egy hidrogénatomról, és tényleg csak pár éve sikerült kvantummikroszkóppal ennél is mélyebbre: konkrétan egy hidrogénatom belsejébe nézni a részecskék szintjén.

Vajmi sötétben puhatolózunk tehát még, lelkünk és tudatunk megismerésében pedig ennél is nagyobb a felfedezni való. Roger Penrose fizikus az egyik legismertebb kutató a tudat eredetének feltérképezésében, aki a kvantummechanika felől közelíti meg ezt a kérdést. Vajon a tudatunkat is az atomok és részecskék bonyolult, de kötött rendszereken alapuló interferenciái hozzák létre? Kötött lépések alapján folyik-e ez a tánc egyáltalán? Régóta kulcskérdés ugyanis az is, hogy a „véletlenszerűség" milyen szinten van jelen a kvantumfizikában? Némely részecske mozgása, a fényrészecskék vagy fotonok becsapódása egyszerűen még nem megmagyarázható a tudósok számára. Feltételezhetően vannak változók, amit egész egyszerűen nem ismerünk még. Kérdés, hogy amennyiben tudomást szerzünk róluk, utána befolyásolhatjuk-e az atomok mozgását és ezáltal a

jövőbeli dolgok alakulását?

A fizika és a művészet látszólag tűz és víz, pedig nagyjából mindannyian a létünkről gondolkozunk. Piars absztrakt képei folyamatosan csaptak az idők folyamán át egy mozgalmas, zsizsegő, a bioromantika fesztészetét megidéző atmoszférába ezen az úton.

A képek rezonálnak, szétfeszítik a vászon határait, a geometrikus formák dinamikus, vibráló részecskékké váltak, ráadásul egyre pulzálóbb színvilággal. Látszólag érzelemdús, inkább ösztönös gesztusokkal – azaz a részecskéknél is feltételezett véletlenszerűséggel van dolgunk, tehát organikus módon született mintáknak gondoljuk a képen látottakat. A festmények azonban strukturált, és igenis megtervezett folyamatokkal jönnek létre.

A legtöbb képen a színek kontrasztja az, ami a formák után töprengésre késztet, szinte már konfrontatív érzést hoz létre bennünk némely színvilág, amit csak első pillantásra érzünk így. A színek vizsgálata amúgy is kulcsfontosságú Piars munkáin, a mai kortárs magyar festészetben alig van még olyan alkotó, aki hasonló módon kísérletezik az árnyalatokkal. A színek meggondolt használata harmadik dimenzióval látja el a vászonra szánt világot, s disszonancia helyett inkább kihasználja a kontrasztokat, ami által bizonyos árnyalatok még inkább kiemelkednek, lüktetésük új értelmet nyer. A harmóniára törekvő művészek legtöbbje legalábbis nem mer ilyen hasonlóan hatni érzékeinkre egy élénk piros, a fekete, a citrus vagy a neonsárga egymás mellé állításával. Johannes Itten ideillő tana egyértelmű e képek esetén: E színek kiválogatásának, a kompozíción belüli elhelyezkedésüknek és irányuknak, kapcsolódási alakzataiknak vagy szimultán formáiknak, tömegeiknek és kontrasztviszonyaiknak a kifejezés szempontjából döntő jelentőségük van."

Neurológiai gócokat megmozgató, szemet káprázató művek tehát ezek, melyek az aura fázis orvosi jelenségét juttatják végezetül eszembe. Színes foltok, vibrációk és látómezőnk felülírása jellemzi ezt az idegi aktust, mely egyúttal környezetünket egy teljesen másik perspektívából – a mikrovilágokat mozgató rezgő energiát is észlelve – engedi láttatni. Az aurajelenséget először Hippokratész jegyezte fel, mint egy zsizsegő, káprázás-jellegű, vibráló jelenségét a szemnek, mely a világot konkrétan a festményeken látható, kristályszerű elemekre robbantja. Aki átélte már ezt az aura szintet élete során az tudja, hogy az ember ilyenkor egy pillanatra újraértékeli az életét és az őt körülvevő világot is. Piars képei a fenti, kvantumfizikai gondolatmenetre is reflektálva valahol erre tesznek kíséretet.

Piars képei akárcsak oly sokan – akárcsak a tudósok – a világ nagy kérdéseit teszik fel: minden rezgés? A mikrovilág nem különbözik a makrovilágtól? Az univerzum külső rétegeiben mi volnánk a mikroszkóp alatt látható zsizsegés? Kérdés, hogy a művész meddig folytathatja ezt a részletekbe/vagy távlatokba történő nagyítást: meddig fokozódhat Tomasz képeinek intenzitása? Reméljük, következő festménysorozatából megtudhatjuk majd.

Szerző: Pleskovics Viola

Tags:
Magyarország [2]
Kultúra:
Kiállítás [3]

Forrás webcím: https://www.melano.hu/lengyel_szarmazasu_festo_kiallitasa_lathato_ujbudan

Hivatkozások
[1] https://www.melano.hu/sites/default/files/articles/stage_of_aura_kiallitas2.jpg
[2] https://www.melano.hu/tags/magyarorszag
[3] https://www.melano.hu/kultura/kiallitas